

Handläggare
Sara Heppling Trygg
Telefon: 08-508 24 016

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Bygg en permanent utställning om stadsdelen Skärholmens historia

- svar på medborgarförslag

Förvaltningens förslag till beslut

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutar att godkänna förvaltningens svar på medborgarförslaget.

Susanne Leinsköld
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsförvaltningen har inte möjlighet att bygga en permanent utställning om Skärholmens historia som kräver underhåll, lokal och kanske även personal, beroende på hur omfattande produktionen skulle vara. Förvaltningen föreslår istället att Skärholmens historia, nutid såväl som framtid är genomgående teman i det arbete som pågår inom stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen, såväl som inom ramen för andra projekt eller händelser i området där det på något sätt är relevant och genomförbart.

Ärendet

Den 19 april 2017 inkom ett medborgarförslag om att bygga en permanent utställning om Stadsdelen Skärholmens historia. Förslagsställaren formulerar sig som följer "Det startade 1961 då Stockholms stad köpte den stora lantegendomen Sättra. Sättra bokfördes året 1331 i skrift "in saetrum dimidus solidus". Vi kan visa att vår stadsdel äger en helt suverän historia"

Jämställdhetsanalys

Ärendet berör kvinnor och män, pojkar och flickor på en rad olika sätt. Förvaltningen gör dock ingen jämställdhetsanalys, eftersom inget färdigt material finns att analysera, annat än lyfter fram vikten av representation och olika perspektiv när berättelser om Skärholmen ges utrymme i olika sammanhang.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen Stadsutveckling och medborgarservice.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen har inte möjlighet att bygga en permanent utställning om Skärholmens historia som kräver underhåll, lokal och kanske även personal, beroende på hur omfattande produktionen skulle vara. Förvaltningen föreslår istället att Skärholmens historia, nutid såväl som framtid är genomgående teman i det arbete som pågår inom stadsutvecklingsprojektet Fokus Skärholmen, såväl som inom ramen för andra projekt eller händelser i området där det på något sätt är relevant och genomförbart.

Utredningen

Förvaltningen har under ett år haft detta medborgarförslag uppe för diskussion i ett antal olika forum och med ett antal olika aktörer. Särskilt med anledning av det kommande 50-årsfirandet av Skärholmens och Vårbergs centrum har idén om en utställning varit bärande. Det som dock blivit tydligt är att det inte finns någon lämplig plats över vilken förvaltningen har rådighet där en sådan permanent utställning skulle kunna inrymmas och samtidigt vara öppen för allmänheten. Inom förvaltningen finns heller inte kompetensen eller administrativa resurser att drifva en sådan utställning. Inte heller andra förvaltningar i staden som stadsdelsförvaltningen varit i kontakt med har möjlighet att ta fram och underhålla något permanent som det ser ut idag.

Att tillgängliggöra material och historia

Det finns idag bland annat digitala plattformar för att samla och tillgängliggöra historiskt material, som kan ses som ett komplement till mer traditionella utställningar. Här kan såväl historiskt, arkiverat material som människors egna berättelser samlas och spridas till en bred allmänhet.

Stockholmskällan visar historiska underlag

Stockholmskällan är en webbplats som presenterar historiskt källmaterial och fördjupande artiklar om Stockholms och stockholmarnas historia. Stockholmskällan drivs av Stockholms stad och är resultatet av ett samarbete mellan Stadsmuseet med Medeltidsmuseet och Stockholmia, Stadsarkivet, Stadsbiblioteket och utbildningsförvaltningen. De samarbetar också med Kungliga biblioteket, Stockholms företagsminnen, Spårvägmuseet, Stockholms läns landstingsarkiv, Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek, Riksarkivet och The Unstraight museum.

Stockholmskällans uppdrag är att göra Stockholms kulturarv tillgängligt på nätet, för den intresserade allmänheten generellt och för undervisningen i stadens skolor specifikt. Museerna, arkiven och biblioteken som ingår i Stockholmskällan väljer ut och publicerar digitaliserat källmaterial ur sina samlingar. Det publicerade materialet är inte heltäckande, men den som är intresserad och vill veta mer kan leta sig vidare till fler källor och mer material på respektive institution. Stockholmskällans redaktion skriver och publicerar också fördjupande artiklar på olika teman på webbplatsen. Stockholmskällan nås via denna länk

<https://stockholmskallan.stockholm.se/teman/Stockholmsplatser/skarholmen/>

Riksantikvarieämbetets digitala plattform "Platser"

Som ett exempel på en annan plattform, som inte är stadens, kan nämnas Riksantikvarieämbetets "Platser". Om sidan står följande "På tjänsten Platser kan vem som helst kan bidra med berättelser och minnen. Vi vill att alla ska kunna berätta sin egen eller andras historia – historier som myndigheter, historiker och stadsplanerare oftast inte känner till. Alla dessa personliga minnen är delar av "den stora berättelsen" – allas vår historia!"

Denna plattform är ett exempel på ett öppet forum där den som är intresserad av att läsa andras, eller bidra med sin egen berättelse eller kunskap är välkommen in med material/berättelser. "Platser" nås via denna länk: <https://app.raa.se/id/platser/>

Att synliggöra Skärholmens historia utan permanent utställning

Förvaltningen menar att behovet av att visa på Skärholmen då, nu och i framtiden kan, och bör mötas på ett mer flexibelt sätt än genom en permanent utställning.

Det bör vara något som genomsyrar såväl förvaltningens som andra aktörers arbete med att synliggöra och lyfta Skärholmen genom tiderna och ur olika perspektiv, vilket sedan lång tid tillbaka också redan sker.

I dagsläget finns dock ett antal spår, i vilka stadsdelsförvaltningen är delaktiga, som förvaltningen föreslår att gå vidare med under det kommande året/de kommande åren. Det är dock viktigt att poängtera är att det samtidigt pågår andra initiativ som inte nämns här.

Av det som lyfts nedan är det dock inte klart att allt kan genomföras, varför ett beslut om att godkänna förvaltningens förslag innebär att förvaltningen fortsätter med den planering som finns idag med ambitionen att så mycket som möjligt ska förverkligas.

Idéer som just nu är under utveckling/framtagande:

- I samband med att Skärholmens centrum och Vårbergs centrum fyller 50 år i år finns förslag om att ta fram en tillfällig utställning om Skärholmens historia, för placering längs ett stråk i offentlig miljö mellan Skärholmen och Vårberg. Det är dock inte klart vilken typ av historiskt material som ska användas i så fall, om det till exempel ska vara i form av berättelser om platser, kartmaterial och/eller ritningar.
- I samband med 50-årsfirandet ordnar också Stadsmuséet guidade turer i Skärholmen, just med syfte att visa på Skärholmens historia.
- I det fall Skärholmsrummet, den lokal som använts för samråd och möten inom Fokus Skärholmen, kan behållas, kan material om Skärholmens historia tas fram och visas i lokalen, tillsammans med planerna på ny bebyggelse och infrastruktur. En sådan lokal skulle också möjliggöra tillfälliga installationer och verk som produceras på temat till exempel genom Torsdagsklubben. Förslagsställaren, som har modeller över historiska byggnader, skulle i så fall också kunna erbjudas att ställa ut dessa i lokalen under en begränsad tid och i mån av plats.

- Även en yta på medborgarkontoret diskuteras som plats för olika utställningar i kombination med till exempel samrådsmaterial och annat material om utvecklingen av området. I vilken utsträckning en sådan yta kan tillgängliggöras för ändamålet, och hur materialet i så fall skulle framställas behöver dock utredas ytterligare i samband med att medborgarkontoret förhoppningsvis får medel för ett projekt som syftar till att digitalisera verksamheten ytterligare.
- Ett ferieprojekt, om kulturarv, enligt en modell som prövades i ett mellan Stadsarkivet och Kulturförvaltningen gemensamt pilotprojekt 2017 kommer att genomföras även i år, och denna gång är förvaltningen och ungdomar från Skärholmen med. Projektet innebär att ca 30 ungdomar under tre perioder kommer att arbeta med dokumentation av platser i staden. Resultatet av ungdomarnas arbete i form av en digital presentation av platsen levereras till Stockholmskällan för möjlig användning på dess webbplats.

Med ovan planering förväntas förvaltningen kunna bidra till att kunskap om och intresse för Skärholmen som historisk plats och som plats att leva på idag synliggörs och sprids, hos såväl allmänhet som hos exempelvis aktörer som är aktiva i stadsutvecklingsprojekt i området.

Bilagor

1. Medborgarförslaget